

Kompaktudgave af

“Læreplan for faget kristendomskundskab”

på kristne skoler

Aulum d. 7. maj 2008

Nærværende kompaktudgave af læreplanen består af et signalement af faget, fagformål, del- og slutmål samt læseplan. Det er disse afsnit, som beskriver fagets målsætninger og undervisningsplan, som skal lægges på skolens hjemmeside. Der er ikke krav om delmål i kristendomskundskab. Læreplanen erstatter den vejledende PF-læseplan fra år 2000.

Læreplanen er baseret på et kristendomsfag med to lektioner på alle klassetrin, bortset fra 7. eller 8. kl., hvor en del skoler udelader faget af hensyn til konfirmationsundervisningen. Har en skole faget på alle klassetrin, kan stoffet fra 3. forløb fordeles på tre klassetrin. Desuden skal der rettes til alt efter om skolen er en friskole med eller uden 10. kl. – eller en efterskole.

Kompakt-læreplanen for kristendomskundskab indeholder den konkrete tekst, som kan anvendes på hjemmesiden:

1. Fagformål
2. Slutmål
3. Delmål (frivilligt)
4. Undervisningsplan (signalement og læseplan)
5. Undervisningens timetal i kristendomskundskab på alle klassetrin (tilføjes af skolen)

Læreplanen er den enkelte skoles ansvar! Den skal lægges på skolens hjemmeside fra august 2008. Den foreslåede formulering er i denne kompaktudgave uden kommentarer. Fagets grundlag er beskrevet sidst i signalementet. Det skal justeres til skolens grundlag og evt. formuleringer i vedtægter. Det er ikke nødvendigt at offentliggøre "Forslag til undervisningens indhold på de enkelte klassetrin" og "Undervisningsvejledning", hvorfor vi anbefaler, at disse afsnit ikke lægges ud på hjemmesiden.

Udvalget for læreplansarbejdet har bestået af:

- Alice Skovenborg, Alme Skole
- Astrid Reuss Schmidt, Johannesskolen
- Ebbe Kaas, Brændstrup Kristne Friskole
- Henriette Juul Larsen, Alme Skole
- Marianne Riemer, Johannesskolen
- Niels Kousgaard, Løgumkloster Efterskole
- Vibeke Ingemansen, Markusskolen
- Kristian Søndergaard, Pædagogisk Forening

Konsulent: Birgitte Kjær

På Pædagogisk Forenings vegne

Kristian Søndergaard

Copyright: Kristent Pædagogisk Forlag 2008

Signalement af faget kristendomskundskab

Der undervises i kristendomskundskab på 0.-10. klassetrin bortset fra det klassetrin, hvor konfirmationsforberedelsen finder sted.

De centrale kundskabs- og færdighedsområder samt hovedområderne herunder er:

Bibelen

Bibelen som bog

- Tilblivelse, kanondannelse, opbygning, skrifter, oversættelse, udbredelse og betydning
- Frelsehistorien i GT og NT fra skabelse til nyskabelse
- Urhistorien, patriarkerne og Israels historie
- Jesu liv, død, opstandelse og himmelfart
- De første kristne, de sidste tider, Jesu genkomst, dom og nyskabelse

Bibelens profetiske, poetiske og læremæssige dele

- Dele af GT's lovgivning, tempeltjeneste og fester
- Profeter og profetier
- Poesi, særligt salmerne i GT
- Læremæssig og etisk undervisning i NT

Kristen tro og etik

- Guds handlinger i skabelse, frelse, helligelse og nyskabelse
- Troen på Gud Fader, Søn og Helligånd
- Det kristne livs- og menneskesyn
- Kristen trospraksis i hjem og menighed herunder bøn, bibelbrug, dåb og nadver
- Kristen etik i mødet med medmennesket, samfundet og naturen, herunder De ti Bud, det dobbelte kærlighedsbud og forvalteransvaret

Kristendommen historisk og nutidigt

Dansk og international kirke- og missionshistorie

Kristne kirkesamfund

Folkekirken, kirkelige retninger og organisationer

Mission og diakoni

Salmer og kristne sange

Kristne symboler og kristen kunst

Kristendommen i kultur og i samfund

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Grundlæggende træk i udvalgte verdensreligioner

Nyreligiøse bevægelser, livssyn og strømninger

Religionernes plads og betydning i forskellige samfund

Mødet mellem kristendommen og religionerne

De grundlæggende kundskaber skal i hvert af de fire områder udvikles i løbet af skoleforløbet i fagets lektioner, så vel som når faget indgår i tværgående emner.

Undervisningen bygger på den kristne tro, således som den er udtrykt i Bibelen, som er Guds inspirerede, troværdige og urokkelige ord og absolutte autoritet i alle spørgsmål vedrørende kristen tro, lære og livsførelse.

Undervisningen bygger på den overbevisning, at Den evangelisk-lutherske kirkes bekendelse er et sandt udtryk for, hvad Gud har åbenbaret til frelse for os i Den hellige Skrift.

Undervisningsplan for kristendomskundskab på Davidskolen

De centrale kundskabs- og færdighedsområder med deres underpunkter er sammen med fagformål og del- og slutmål grundlaget for tilrettelæggelsen, gennemførelsen og evalueringen af undervisningen i overensstemmelse med fagets formål.

Formål for faget kristendomskundskab

Stk. 1: Formålet med undervisningen i kristendomskundskab er, at eleverne opnår

- indsigt i Bibelen, i den kristne tros indhold og praksis og i kristen etik
- viden om kristendommens historie og nutid
- færdighed i at arbejde med emner inden for Bibelen og kristendommen

Stk. 2: Undervisningen sigter mod, at

- faget bidrager til elevernes alsidige personlige udvikling, herunder deres holdningsdannelse og livsførelse
- eleverne oplever og erkender, at kristendommen kan være et fundament for tro, livsopfattelse og etik
- eleverne får mulighed for at møde Guds ord til tro og til vækst i troens liv

Stk. 3: Faget bidrager til elevernes aktive medleven i og ansvar for et frit og demokratisk samfund ved, at eleverne opnår

- viden om kristendommens samfundsmæssige og kulturelle udtryk
- færdighed i at relatere etiske, samfundsmæssige og eksistentielle spørgsmål til kristendommen
- indsigt i forholdet mellem kristendommen og andre religioner og livssyn

Stk. 4: Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser inddrages i undervisningen med henblik på, at eleverne

- opnår kendskab til disse
- får forståelse og respekt for mennesker med anden livsopfattelse
- får en øget forståelse for kristentroens egenart og den kristne missions udfordringer

Slutmål for faget kristendomskundskab

Efter 9./10. klassetrin

Bibelen

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber, oplevelser og færdigheder, der sætter dem i stand til:

- at læse og lytte til bibelske beretninger og andre bibelske tekster med udbytte
- at formidle indsigt i bibelske enkeltberetninger og den samlede bibelske historie på forskellig vis (bibelfortælling, resumé, samtale, poesi, billedkunst ...)
- at forstå og anvende centrale bibelske begreber
- at orientere sig i Bibelen, dens skrifter og genrer
- at benytte håndbøger og andre hjælpemidler i arbejdet med bibelske tekster
- at relatere bibelske tekster til kristen tro og kristent liv
- at lade sig udfordre af bibelteksterne

Undervisningsplan for kristendomskundskab på Davidskolen

- at drøfte og forholde sig til forskellige forståelser af Bibelen og enkelttekster – fra bibelhistorier, folkelige forståelser og videnskabelige tolkninger
- at se sammenhænge og brudflader mellem bibelske beretninger, almene livsværdier og samfundsmæssige forhold

Kristen tro og etik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber, oplevelser og færdigheder, der sætter dem i stand til:

- at redegøre for det centrale indhold i kristentroen
- at redegøre for, hvad det vil sige at være menneske og at være kristen
- at drøfte grundlæggende tilværelsesspørgsmål i lyset af kristentroen
- at beskrive centrale elementer i en kristen trospraksis og betydningen af dem
- at redegøre for centrale bud og værdier i kristen etik i forhold til medmennesket, samfundet og naturen
- at genkende og vurdere forskellige etiske argumentationsformer
- at indgå i etiske diskussioner på basis af en kristen etik og i med- og modspil med andre etiske værdisæt
- at relatere spørgsmål om kristen tro og etik til relevante bibelske tekster og grundtanker
- at lade sig udfordre af kristen tro og etik
- at tilegne sig kristen tro og vokse i livet som kristen – for dem, som ønsker dette

Kristendommen historisk og nutidigt

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber, oplevelser og færdigheder, der sætter dem i stand til:

- at forstå højtider, gudstjeneste, ritualer og symboler i kirken og kunne anvende dem
- at orientere sig i det kirkelige landskab: folkekirken med dens retninger og organisationer, udvalgte kirkesamfund samt tværkirkelige bevægelser
- at kende kirkehistorien som baggrund for forståelse af aktuelle kirkelige forhold, nationalt og internationalt, samt til forståelse af udfordringer til kirken og kristendommen
- at drøfte centrale brudflader i forståelsen af og udøvelsen af kristendommen og forholde sig til dem
- at forstå og forholde sig til den kristne mission og diakoni og deres aktuelle udfordringer
- at anvende og tolke salmer og kristne sange
- at bruge salmebogens registre og tekstdel
- at opleve klassiske og aktuelle kunstneriske udtryk af motiver fra kristendommen og at formulere sig om betydningen og om brugen af dem
- at redegøre for og vurdere kristendommens og folkekirkens historiske betydning for dansk kultur og samfund
- at drøfte kristendommens plads i og aktuelle udfordringer til samfundet

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber, oplevelser og færdigheder, der sætter dem i stand til:

- at redegøre for grundtanker og central trospraksis i udvalgte verdensreligioner
- at forstå de historiske sammenhænge mellem jødedom, kristendom og islam og kende ligheder og forskelle mellem dem
- at beskrive og forholde sig til udvalgte religiøse sekter og bevægelser
- at genkende elementer fra Østens religioner i nyere religiøse strømninger, bevægelser og enkeltfænomener og forholde sig til dem
- at sammenligne og vurdere grundlæggende træk på tværs af religionerne
- at perspektivere kristentroen i lyset af andre religioner og livssyn – og andre religioner og livssyn i lyset af kristentroen

Undervisningsplan for kristendomskundskab på Davidskolen

- at forstå og drøfte religionernes betydning for enkeltpersoner, familier og samfundsmæssige forhold
- at møde medmennesker med indsigt, et åbent sind og en personlig forankring
- at leve som aktive og ansvarlige mennesker i et demokratisk og flerkulturelt samfund i en globaliseret verden

Delmål efter 6. klasses trin for faget kristendomskundskab

Bibelen

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber, oplevelser og færdigheder, der sætter dem i stand til

- at lytte til bibelske beretninger og arbejde med disse i genfortælling, drama, sang, billedkunst, samtale og diskussioner
- at forstå og anvende udvalgte bibelske begreber
- at orientere sig i Bibelen, dens skrifter og genrer
- at læse lettilgængelige tekster direkte fra Bibelen
- at relatere bibelske tekster til kristen tro og etik
- at lade sig udfordre af bibelteksterne
- at se nogle centrale sammenhænge mellem bibelske beretninger og almene livsværdier

Kristen tro og etik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber, oplevelser og færdigheder, der sætter dem i stand til:

- at udtrykke sig om nogle centrale dele af kristentroen
- at samtale om, hvad det vil sige at være menneske og at være kristen
- at drøfte almene tilværelsesspørgsmål i lyset af den kristne tro
- at kende centrale bud og værdier i kristen etik i forhold til medmennesket og naturen (familie, kammerater, samfund, skole, nærmiljø og natur)
- at samtale om etiske spørgsmål
- at udtrykke sig om nogle centrale elementer i en kristen trospraksis og betydningen af dem
- at begynde at relatere spørgsmål om kristen tro og kristent liv til relevante bibelske tekster og grundtanker
- at lade sig udfordre af kristen tro og etik
- at vokse i kristen tro og i livet som kristen for dem, som ønsker dette

Kristendommen historisk og nutidigt

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber, oplevelser og færdigheder, der sætter dem i stand til:

- at forstå højtider, gudstjeneste, ritualer og symboler i kirken
- at kende til centrale perioder, begivenheder og personer i kirkehistorien
- at udtrykke sig om kristen mission og diakoni
- at bruge salmer og kristne sange som udtryksform
- at bruge salmebogens registre og tekstdel
- at genkende og reflektere over brugen af bibelske motiver i klassisk og aktuel kunst
- at kende til elementer af kristendommens betydning for dansk kultur og samfund

Ikke-kristne religioner

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber, oplevelser og færdigheder, der sætter dem i stand til:

- at kende ritualer og højtider i jødedom og islam

- at respektere mennesker med en anden tro

Læseplan for faget kristendomskundskab

1. forløb: Børnehaveklasse - 2. klasse

Undervisningen i første forløb har sit centrum i det grundlæggende bibelstof om verdens begyndelse, om Guds folks tidlige historie og om Jesu liv. Undervisningen må vægte fortællingen, sangen, samtalen og kreative arbejdsformer, hvor eleverne på mange måder oplever de bibelske beretninger og udtrykker deres oplevelser af dem. I sammenhæng med bibelfortællingen inddrages samtaler om de temaer om Gud og menneskelivet (troslære- og etikemner), som beretningerne indeholder.

Enkelte centrale troslære- og etikemner behandles selvstændigt på det niveau og med den erfaringsbaggrund, som er børnenes, ligesom der gives glimt af kirkens liv i fortid og nutid.

Undervisningen omfatter især:

Bibelen

- Urhistorien, patriarkerne og Josef
- Moses' historie, udfrielsen af Ægypten samt ørkenvandringen
- Jesu livshistorie fra undfangelse til himmelfart og pinse
- Enkle bibelske beretninger, herunder undere og lignelser
- Bibelske billeder og symboler

Kristen tro og etik

- Troslære- og etikemner, som udspringer af bibelfortællingen
- Centrale troslære- og etikemner tilpasset aldersgruppen som fx: Naturen er skabt af Gud, Jeg er skabt af Gud, Familien, Tilgivelse, Døden, Himlen, Bønnen, Dåben
- Relationen mellem de bibelske beretninger og kirkehøjtiderne

Kristendommens historie og nutid

- Kirken med fokus på højtiderne og kirkerummet
- Kristen trospraksis i børnehøjde
- Fortællinger om mission og diakoni
- Salmer og kristne sange
- Kristen kunst som musik, litteratur, billedkunst mv. kan inddrages i undervisningen i relevante sammenhænge

2. forløb: 3. - 6. klasse

I løbet af andet forløb begynder eleverne at interessere sig for en større del af omverdenen i fortid og nutid. Deres læsefærdigheder øges stærkt. Efterhånden kan der inddrages mere selvstændigt arbejde med bibeltekster og mange sider af den kristne tro, etikken og det kirkelige og kristelige liv. Det er således en periode, hvor eleverne kan erobre et stort vidensområde og begynde at forholde sig personligt til det, selv om pubertetens mere personlige og intellektuelle modning stadig hører fremtiden til.

Undervisningsplan for kristendomskundskab på Davidskolen

Bibelens budskab må træde frem i undervisningen, så sammenhængen mellem dette og elevernes hverdag, liv og tro står klart.

Kundskabsområderne i andet forløb hører sammen, så det ofte er muligt at arbejde med et emne ud fra flere forskellige vinkler. Nogle af emnerne lægger op til tværfagligt samarbejde – det gælder fx inden for etik, kirkehistorie og salmer.

Undervisningen omfatter en første indføring i livet i hverdag og fest for jøder og muslimer.

Undervisningen omfatter især:

Bibelen

- Bibelens tilblivelse og brug
- Israels historie fra indtagelsen af Kanaans land til Jesu tid
- Templet, tempeltjeneste og fester i Israel
- Salmer, ordsprog og profeter i forbindelse med det historiske stof
- Messiasprofetier
- Liv og lærdom på Jesu tid
- Johannes Døberen
- Beretninger fra Jesu liv: Jesu møde med mennesker, Jesu undere og Jesu lignelser
- Urkirken og Paulus

Kristen tro og etik

- Forsagelsen
- Gud Fader
- Jesus – Gud og menneske
- Jesu stedfortrædende død og opstandelse
- Helligånden, menigheden og troen
- Kristen trospraksis: Bibelbrug, Fadervor og bøn, dåb og nadver
- De ti bud, Det dobbelte kærlighedsbud og Den gyldne regel
- Ethiske emner i relation til elevernes verden fx: Mobning, venskab, bekymringer, taknemmelighed, gavmildhed, gæstfrihed, familieliv, socialt ansvar, skole, arbejde, diakoni, mode, musik, film, computerbrug mv.

Kristendommens historie og nutid

- Kirken med dens gudstjeneste, kirkebygning, kirkeår og kirkelige handlinger
- Kirkelige symboler
- Kirkens historie fra oldkirken til reformationen
- Den katolske kirke
- Glimt fra missionshistorien
- Diakoni
- Salmer, salmebog, salmedigtere og kristne sange
- Kristen kunst som musik, litteratur, billedkunst mv. kan inddrages i undervisningen i relevante sammenhænge

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

- Islam i hverdag og fest
- Jødedom i hverdag og fest

3. forløb: 7./8. - 9. klasse

(i 7.kl. erstattes kristendomsundervisning på Davidskolen af konfirmationsforberedelse)

I denne fase giver elevernes større modenhed mulighed for, at de kan arbejde med sammenhænge i bibelsk stof, de allerede kender, og arbejde med vanskeligere tekster, temaer og begreber i Bibelen.

Elevernes identitetsudvikling, vågnende engagement i den større omverden samt søgen efter en livstolkning betyder, at det er hensigtsmæssigt at give god plads for at arbejde tematisk med kristendommen, dvs. arbejde med emner inden for troslære og etik. Kirke- og missionshistorie må tilgodeses, så eleverne får en mulighed for at forstå og orientere sig i det kirkelige landskab.

Det er ofte muligt at sammenknytte stof på tværs af kundskabsområderne, så emner bliver belyst fra flere vinkler, ligesom brug af gæstelærere, ekskursioner, film, artikler i ungdomsblade mv. kan være med til at gøre undervisningen konkret og erfaringsnær for eleverne.

Det er vigtigt, at eleverne oplever, at de fortsat lærer nyt i faget, og at de får baggrund for og redskaber til selv at arbejde videre med fagets områder, fx gennem kendskab til håndbøger, opslagsværker og hjemmesider. Eleverne må opleve, at tro og liv er nært forbundet, og at kristendommen i kraft af dens kulturelle udtryk har betydning for alle uanset tro.

I undervisningen bør der veksles mellem et arbejde med de store linjer, der på få timer giver et overblik over store stofområder, og et fordybelsesarbejde, hvor forskellige arbejdsmetoder benyttes, og eleverne kommer tættere på enkeltemner. Dele af stoffet egner sig til tværfagligt arbejde.

I tredje forløb inddrages undervisning i ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser på et grundigere niveau. Eleverne arbejder desuden sammenlignende mellem kristendommen og ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser fx gennem temaarbejde.

Undervisningen omfatter især:

Bibelen

- Bibelbrug og bibelsyn
- Oversigtsmæssig gennemgang af GT med fokus på centrale begreber og sammenhænge mellem GT og NT
- Et GT-skrift
- Jesu liv – uddrag af Lukasevangeliet
- Om Paulus' breve

Kristen tro og etik

- Gudsbilledet, menneskesyn og natursyn samt 1. trosartikel
- Hvem er Kristus? samt 2. trosartikel
- At være kristen samt 3. trosartikel
- Fremtiden: De sidste tider, døden og herlighedshåbet
- Hvad er kristen etik? Om Bibelen og etiske normer, fx De 10 bud og Bjergprædikenen
- Etiske emner i relation til aldersgruppen, fx: Autoriteter, arbejde, penge og forbrug, troværdighed, kristen etik samt bibelske perspektiver på abort, mand og kvinde

Kristendommens historie og nutid

- Kristne kirkesamfund
- Retninger, bevægelser, organisationer og strømninger i folkekirken
- Kirken og missionen internationalt
- Den kirkehistoriske baggrund for kristendommens aktuelle udformning i Danmark og internationalt

Undervisningsplan for kristendomskundskab på Davidskolen

- Salmer og kristne sange
- Kristen kunst som musik, litteratur, billedkunst mv. kan inddrages i undervisningen i relevante sammenhænge

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

- Udvalgte verdensreligioner
- Nyreligiøse bevægelser og strømninger
- Mødet mellem kristendommen og religionerne

4. forløb: 10. klasse

Da der kan være stor forskel på faget i 10. kl. afhængig af elevsammensætningen og hvor mange timer, der er til rådighed til faget på en friskole eller en efterskole, opdeles læseplanen i to dele på 10. klassetrin. Man kan dog hente inspiration fra begge planer. Det anbefales at tage udstrakt hensyn til elevernes ønsker på dette frivillige klassetrin.

Der arbejdes videre i forlængelse af 3. forløb, dog med nye emner inden for kundskabsområderne og med mulighed for at uddybe udvalgte elementer.

Friskolens 10. klasse

Undervisningen omfatter især:

Bibelen

- Et evangelieskrift, fx Johannesevangeliet i uddrag
- Personskildringer fra Bibelen
- Kirkens lære og kampen mod vranglære

Kristen tro og etik

- Der udvælges emner i samarbejde med eleverne, fx lidelse, frelse, Guds ledelse, venskab, kristendom og politik

Kristendommens historie og nutid

- Kristne personligheder i fortid og nutid
- Diakonalt arbejde
- Kristen i et pluralistisk samfund
- Salmer og kristne sange samt kristen kunst

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

- Oversigt over religionernes udbredelse i verden
- Et emne inden for hovedområdet udvælges